

Csép Éva Andrea képviselő nyugdíjas olvasóink kérdéseire válaszolt

Az egyenlőtlenségek kiküszöbölése volt a cél

Ügyfelfogadás a nyugdíjpénztárnál

Fotó: Nagy Tibor

Nagyon felkavarta a nyugdíjas korosztályt a nyugdíjak újraszámítása. Vannak elégedetlenek – igaz, kevesebben, mint azok, akiknek emelkedett a nyugdíjuk –, mert téves a számítás, mások azért, mert nem értik a számítás módját. Olvasóink jelezték, hasznos és közérdekű volna, ha a Népszívóban egy hozzáértő személy tájékoztatna a számítás menetéről, példákkal, úgy, hogy mindenki megértse, és ellenőrizhesse a sajátját. Tudni szeretnék, hogyan számítják a stabilitási pontokat, mit vesznek figyelembe a régiségi évekből és mit nem.

Továbbá, hogy mi a helyzet a nyugdíjasként ledolgozott évekkel, az özvegyi járulékkal, az egyetemi tanulmányi évekkel. Olvasóink kérdéseire Csép Éva Andrea parlamenti képviselő, a képviselőház munkaügyi és szociális bizottságának alelnöke válaszolt.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 2. oldalon)

A romániai diákok 4. fóruma

A fiatalok civil szerepvállalását célzó projektet négy, országos szinten reprezentatív ifjúsági szervezet valósítja meg.

2.

Megkezdődött a 80. évad

A 11. Vásárhelyi Forgatag színházi eseményeivel, a Színházi kavalkáddal tulajdonképpen a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház jubileumi évada is elkezdődött. Az elmúlt napokban ilyen-olyan formában már tájékoztattuk erről olvasóinkat. Azt is örömmel hangszülöztük, hogy a Tompa Miklós Társulat sikeres időszakban nyitja meg őszi-téli idényét, és a nézők joggal remélhetik, hogy emlékezetes produkciókkal ajándékozza meg őket Thália vásárhelyi csapata.

3.

Kiállítás hármastükörben

Szovátán a Kusztos Endre Képzőművészeti Galériában szeptember 4-ig még megtekinthető a Párban című kiállítás. Bajai művészpár, Harmath István szobrász és Harmath Ica grafikus alkotásai augusztus 3-tól vonzzák az érdeklődőket.

4.

A brigádos kecskéje

Nyanya háza a falu végén ködlik. Kis-sék megállnak a kocsival, vizet szeretnének – ezért máig nem tudni, a település felső vagy alsó része az, ahova bekopogtak. Mert ha a Botos erdeje felől jössz, akkor lefelé mész. De ha a Gyéres irányából, akkor felfelé.

6.

50% kedvezmény nyugdíjasok részére augusztus 31-ig!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Hivatalosan is kezdetét vette a 11. Vásárhelyi Forgatag

Értéket teremt és közösséget épít

Menyhárt Borbála

A Vásárhelyi Forgatag értéket teremt és közösséget épít – hangzott el csütörtökön este a Kultúrpalotában, ahol a Himnusz közös elneklésével kezdődött a 11. Vásárhelyi Forgatag ünnepélyes megnyitója. Az ünnepi gálán második alkalommal adták át a Bethlen Zsuzsanna-díjat, ezúttal Molnár Gábor vállalkozónak, a hála és köszönet jeléül a Forgatagnak nyújtott támogatásáért. Az est második felében Nyári Károly zongoraművész és lánya, Nyári Edit énekes gondoskodott a jó hangulatról.

A nyitóünnepségen a szervezők fel-lelevenítették az elmúlt 11 év mélypontjait és sikeres pillanatait, azt, hogy kezdetben a városból kitiltott és számos akadályba ütköző rendezvény hogyan jutott el odáig, hogy a helyi és környék-

beli magyarság legnagyobb ünnepe legyen, amely végre méltó helyen, a város szívében kaphat helyet. A családok várják és szeretik, sokan úgy tervezik a szabadságukat, hogy augusztus utolsó hétvégéjén itthon legyenek, mivel semmiképp nem szeretnének lemaradni a Forgatagról, amely idén is közel négyszáz programot kínál.

Az ünnepi gálán elsőként Nagy Éva, a Marosvásárhelyért Egyesület elnöke köszöntötte a jelenlévőket. – 11 éve annak, hogy először találkoztunk a Vásárhelyi Forgatag megnyitóján, akkor csak lehetőséget akartunk teremteni arra, hogy legyenek olyan városnapok, ahol a marosvásárhelyi magyarok is jól érezhetik magukat. Eszköznek szántuk arra, hogy a közösségünk összekapcsoljon, erősödjön, együtt ünnepelhesen. Bizonyára sokan emlékeznek még

(Folytatás a 7. oldalon)

AUGUSZTUS
31., szombat
A Nap kel
 6 óra 42 perckor,
lenyugszik
 20 óra 2 perckor.
 Az év 244. napja,
 hátravan 122 nap.

IDŐJÁRÁS
Rásben napos
Hőmérséklet:
 max. 31 °C
 min. 13 °C

• Isten éltesse!

Ma **ERIKA** és **BELLA**,
 holnap **EGYED**, **EGON**
 napja.

EGYED: a görögből latinositott
 Aegidius rövidült formája. Je-
 lentése: pajzsvívó.

EGON: jelentése: kard(hegy)
 és erős, merész.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2024. augusztus 29.	
1 EUR	4,9772
1 USD	4,4866
100 HUF	1,2665
1 g ARANY	364,5326

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
 hónapra a Népújság szerkesztőségében:
 Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
 szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megkezdődött a romániai diákok 4. fóruma

A Victoria-palota adott otthont augusztus 28-án, szerdán a negyedik alkalommal megrendezett Romániai Diákok Fóruma megnyitójának. A fiatalok civil szerepvállalását célzó projektet négy, országos szinten reprezentatív ifjúsági szervezet valósítja meg: a Romániai Orvostudományi Hallgatói Egyesületek Föderációja (Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România), a Romániai ENSZ Ifjúsági Szövetség (Asociația Tineretului ONU din România), a Romániai Diákszövetség (Uniunea Studenților din România) és a Külhoni Román Diákok Ligája (Liga Studenților Români din Străinătate). A Fenntartható Fejlődés Főosztály által a kormány partner volt mind a négy alkalommal, mivel az esemény hozzájárul a különböző generációk, intézmények és szektorok közötti párbeszéd és együttműködés erősítéséhez.

Az ünnepség megnyitóján **Marcel Ciolacu** miniszterelnök szövegezte a résztvevőkhez:

„Ti vagytok Románia jövője. És ezzel nem a fiatalságotokra utalok, hanem az érettségetekre. Megértetté-

tek, hogy Románia csak úgy fejlődhet, ha valamiért harcol, nem valaki ellen. Ennek egyértelmű bizonyítékai a korábbi kiadásokban általános javasolt konkrét megoldások az ország fejlesztésére. Romániának ma minden eddiginél nagyobb szüksége van az energiáakra, kreativitásotokra és elszántságotokra, hogy szembenézzen a jövő összetett kihívásaival, és hogy mindenekelőtt fejlődjön” – mondta a miniszterelnök.

Az idei fórum tevékenysége különböző területekre terjed ki, mint például: egészségügy, oktatás és ifjúság, energia és környezet, igazságügy és nemzetközi kapcsolatok, munka és gazdaság. E területek képezik az öt bizottság általános témáját, amelyek célja az aktuális problémák megvitatása Románia szintjén, tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó programjára – Agenda 2030 –, amely ország szinten a Fenntartható Fejlődés Főosztály koordinálásával valósul meg.

„Négy éve hiszek ebben a projektben, amikor ambiciózus fiatalokból álló csoport bemutatta az ötletét, amit nagyon jónak tartottam. A folytonos-

ság azt bizonyítja, hogy a fiatalok által végzett munka fontos, és megérdemli mindannyiunk támogatását. A fenntartható fejlődés a fiatalabb generációkhoz szól, ezért jobban oda kell figyelni a véleményükre. Románia tavaly az ENSZ Magas Szintű Politikai Fórumán bemutatta a fenntartható fejlődési célok megvalósításáról szóló Önkéntes nemzeti jelentést, amelynek egyik fontos és értékelt összetevője a fiatalok perspektívája volt” – hangsúlyozta **Borbély László** államtanácsos.

A megnyitőünnepségen mintegy 200-an vettek részt. Felszólalt **Radu Oprea** gazdasági, vállalkozási és idegenforgalmi miniszter, **Sebastian Burduja** energiaügyi miniszter, valamint államtitkárok, cégvezetők és a szervezőcsapat egykori, valamint jelenlegi tagjai.

Idén az FSRP-t augusztus 28. és szeptember 4. között tartják. A fórum fő célja, hogy a fiatalok elképzeléseit és eszméit olyan konkrét megoldásokká alakítsa, amelyek hozzájárulhatnak Románia fejlődéséhez, kihasználva a szervező egyesületek civil szerepvállalását. (közlemény)

Az egyenlőtlenségek kiküszöbölése volt a cél

(Folytatás az 1. oldalról)

– A nyugdíjak kiszámításának módja bonyolult, nem sablonszerű, ahány ember, annyi eset. Teljesen új számítási képletet alkalmaztak. Ez azt jelenti, hogy az illető személy havi bruttó bérét elosztják az az évre meghatározott országos átlag bruttó bérral. Példaként, ha valakinek augusztusban 3000 lejes bére van, és a bruttó átlagbér Romániában 6000 lej, akkor az illető bérét elosztják az átlag bruttó bérral, ez 0,5 pontot eredményez. Minden nyugdíjas esetében minden egyes hónapra elvégzik ezt a pontszámítást annak alapján, ami a munkakönyvbe be volt vezetve, feltétel, hogy ezekre a hónapokra be legyen fizetve a társadalombiztosítási járulékok. Ez a legfontosabb. Ezután kiszámolják az évi átlag pontszámot úgy, hogy a havi pontszámokat összeadják, és elosztják 12-vel. Így megkapják az évi pontszámot. Az évi pontszámokat összeadják, s a végső pontszámot fogják beszorozni 81-gyel. A 81 a mostani referenciaértéket jelenti. Ez az érték minden évben módosul, várhatóan növekedni fog az infláció értékével és a reális bruttó bérnövekedés mértékével.

A számításban innen következnek a bonyolultabb részek. Ha valaki például katonai szolgálatot teljesített, gyereknevelési szabadságon volt, egyetemista volt, amikor nem volt bére és tb-befizetése sem. Ezek az évek beszámítanak a régiségbe, minden évre megkapják a 0,25 pontot. Ellenben ezek az időszakok, mivel nem fizettek ezalatt társadalombiztosítási járulékokat, nem fog beszámítódni abba a 25 évbe, amire az úgynevezett stabilitási pontok járnak – magyarázta Csépi Éva Andrea parlamenti képviselő.

– Kik kapják a stabilitási pontokat?

– Azok, akik 25 évnél többet maradtak a munka mezéjén. Ez az, amiért az RMDSZ megszavazta ezt a törvényt, mert ezzel az intézkedéssel lehet a nyugdíjgyenlőtlenségeket felszámolni. Például, hogy annak, aki 20–25 évet dolgozott, ugyanannyi a nyugdíja, mint annak, aki 42 évet dolgozott. Az új törvény szerint, függetlenül attól, hogy milyen beosztásban voltál, milyen végzettséged van, mennyi fizetésed van, a munkapiacra való stabilitásért minden ledolgozott munkaévről 0,5 pontot számítanak. A 25–30 év között ledolgozott munkaévekért 0,5 pont jár minden évre, a 31–35 év közötti munkaévvel rendelkezők már 0,75 pontot kapnak minden évre, és a 36. évtől felfele egy-egy pontot számítanak minden évre. Ez az újítás nyugdíjemlést szavatol azoknak, akik hosszasan munkaidővel rendelkeznek. Jelentősen több azon nyugdíjasok száma, akiknek emelkedett a nyugdíja.

– *A nyugdíjasok problémáit, hibákat jeleztek az átszámítással kapcsolatban; miből adódnak a problémák és a hibák?*

– Abból adódnak a problémák, hogy az alap 25 év kimondottan a hozzájárulásos időszakokból tevődik össze, ezt sokan nem veszik figyelembe. Amíg egy személy betegnyugdíjas, gyereknevelési szabadságon volt, munkanélküli-státusban volt, katonai szolgálatot teljesített vagy egyetemi tanulmányokat folytatott, ezek az időszakok nem kerülnek be a 25 évbe, hiszen ezalatt nem fizettek társadalombiztosítási hozzájárulást. Ezalatt általában kiegészítő jövedelmet, támogatást folyósított nekik az állam. Példaként, ha valakinek 42 év régisége van, amiből 20 évet dolgozott, de 22 évet volt betegnyugdíjas, akkor a 22 év kiesik, munkával eltöltött időszakként csak 20 évet számolnak. Tehát: kizárólag azokat az éveket számítják be, amikor az adott személy társadalombiztosítási hozzájárulást fizetett.

– *– Ez egy újabb nyugdíjzárószámítás-tást jelent.*

– A következő hat hónap áll a nyugdíjasok rendelkezésére, hogy a nem állandó jövedelmekről és tb-befizetésekről szóló bizonylatokat beszerezzék, és beadják a nyugdíjpénztárhoz, hogy ezek is bekerüljenek a számításba.

– *Mi a helyzet az I-es és II-es munkacsoportban, azaz speciális és nehéz körülmények között ledolgozott évekkel rendelkező nyugdíjasok nyugdíjával? Ugyanis a juttatásuk csökkenésére, pontosabban a névleges nyugdíj csökkenésére panaszkodnak, merthogy továbbra is ugyanazt az összeget folyósítják nekik, mint átszámítás előtt.*

– A speciális és nehéz körülmények között dolgozók nyugdíjazásakor pluszévek jártak ezért, és csökkentették a standard nyugdíjkorhatárt, viszont a plusz évekre nem fizettek tb-járulékokat. Ezek az évek most nem számítódnak be a stabilitási pontokba. Eppen a munkájuk elismerése és nehézsége miatt kapták a korekedvezményt, például 10 évvel korábban vonulhattak nyugállományba. Tudom, hogy na-

gyon nehéz bányában dolgozni, azt is tudom, hogy a bányászok élettartama rövidebb, megilleti őket a kedvezmény, de kedvezményes körülmények között mentek nyugdíjba, és évek óta élvezik a nyugdíjat, míg a kortársaik, akik nem speciális körülmények között dolgoztak, az alatt a 10–12 év alatt még mindig dolgoznak. Amikor a 263-as törvény alapján megkapták a jogosultságot, akkor más bónuszok jártak, például korrekciós számokat alkalmaztak, az 1,41-es, 1,21-es szorzókat stb., ezek növelték a nyugdíj értékét 40, illetve 20 százalékkal. Vannak, akik korekedvezménnyel, nagy nyugdíjjal vonultak nyugdíjba, s dolgoznak most is, s vannak, akik 40 évnél is többet dolgoztak, kis nyugdíjuk volt, ezeket az egyenlőtlenségeket kellett valahogyan kiküszöbölni.

– *Mit tehetnek azok, akiknek kétségeik vannak a nyugdíjzárószámítás pontosságával kapcsolatban?*

– A legfontosabb, hogy miután megkapják a határozatot, figyelmesen nézzék meg, mennyi pontszámot állapítottak meg nekik, mennyi régiséget, mennyi stabilitási pontot gyűjtöttek össze. Ha valakinek az átszámítás során kisebb nyugdíjat állapítottak meg, akkor is az eddig folyósított összeget veheti kézhez. Például, ha valakinek most 3000 lej nyugdíja van, de az átszámítás után 2500 lejt állapítottak meg, akkor is a 3000 lejt fogja megkapni, mindaddig, amíg a nyugdíjemlésekkel a juttatása meg nem haladja a 3000 lejt.

Fontos, nagyon figyeljék meg a számítás azokat, akik nyugdíjasként most is munkát vállalnak, és évente, két évente kéri a nyugdíjuk újraszámítását a bérük és a társadalombiztosítási befizetésük alapján. A legtöbb számítási hiba ezekben a határozatokban van. Például egy 73 éves nyugdíjas, aki összesen 52 évet dolgozott, a nyugdíjazás után ledolgozott évek beszámításáért évente újraszámította a nyugdíját.

A most újraszámított nyugdíjról szóló határozatban azonban csak a stabilitási pontjait és a legutóbbi évre járó pontokat tüntették fel, a 25 év munkaév kimaradt. Ennek a személynek 36,5 ponttal kevesebbet tüntettek fel, mint ami járna. A téves pontszámok és összegek a számítógépes rendszer hibájából adódnak. Sajnos, vannak ilyen esetek. Tehát a jelenleg is dolgozó nyugdíjasok nagyon figyelmesen tekintsek át az új nyugdíjazási határozatukat.

– *Mi történt a minimális nyugdíjakkal? Nöttek vagy maradtak?*

– Az 1281 lejes minimális nyugdíj maradt. Ha valakinek 1281 lej alatti nyugdíjat állapítottak meg, akkor a minimális nyugdíjat továbbra is folyósítják. Az állam felpótolja az összeget. Az RMDSZ azon dolgozik, hogy a nyugdíjasoknak folyósított támogatásoknál – például az ártámogatott gyógyszerek, 250 lejes étkezési utalványok –, amelyeknél nyugdíjhatárértéket szabtak meg, emeljék meg a határértékeket, hogy a nyugdíjasok ne veszítsék el a juttatásokat. Például az a nyugdíjas, akinek 2000 lejről 2500 lejre emelkedett a nyugdíja, továbbra is kapja meg a 250 lejes étkezési utalványt. Fontos, hogy a nyugdíjak vásárlóereje megmaradjon.

– *Az özvegyi és utódn nyugdíjak módosulnak-e?*

– Ezek a nyugdíjak maradtak, ezeket nem számolták újra.

– *A Maros Megyei Nyugdíjpénztár titkárságán fogadják az átszámítással elégedetlen vagy a tisztázást igénylő nyugdíjasokat. Erről lapunk is beszámolt. Itt átnézik a kérdéses határozatokat, s ha hibát észlelnek, kijavítják.*

– Az aligazgatók, az igazgatónővel együtt, öten-hatan tartják a fogadóórát. Türelemesen, nyugodtan magyaráznak, utánanéznek a dolgoknak. Úgy látom, hogy Maros megyében gond nélkül mennek a dolgok – fogalmazott Csépi Éva Andrea parlamenti képviselő.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

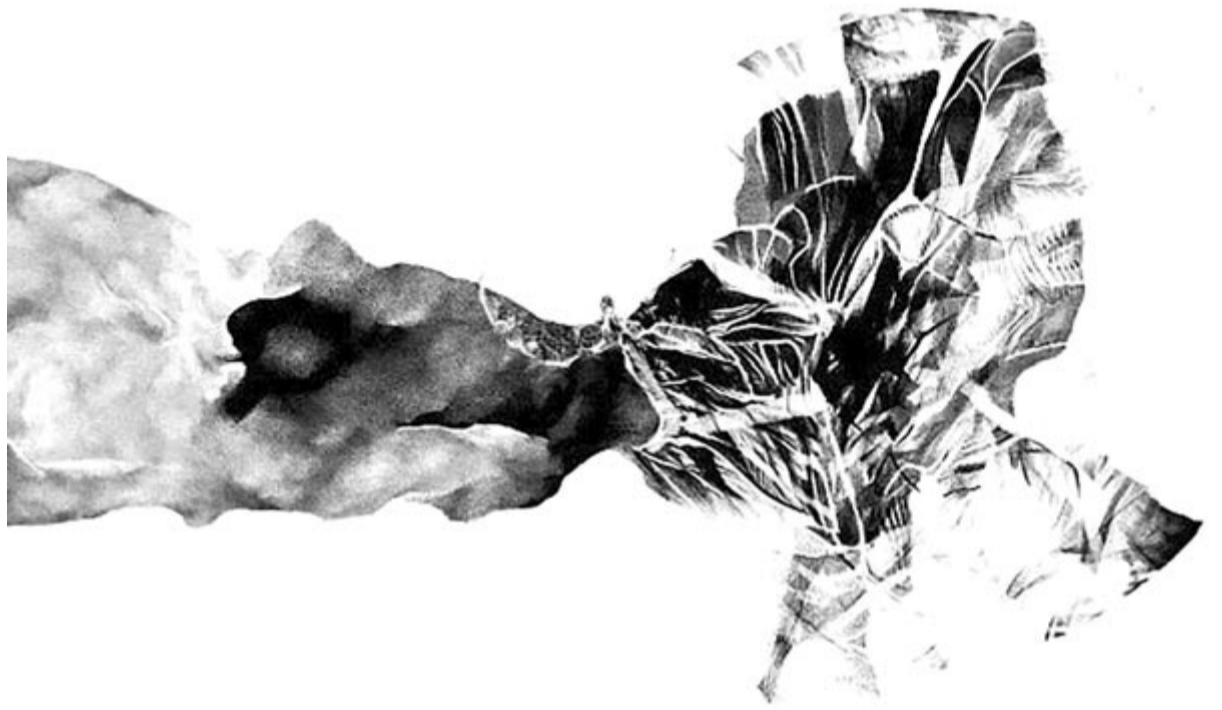
SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1647. sz., 2024. augusztus 31.

Zalán Tibor

Rózsa a holdon

Játszik a harmat a rózsán,
Udvara tűnik a holdnak.
Didereg a katica,
Ide-oda kószál,
Tarka szelek kavarnak.
Sápad az utcai villany,
Árnyak a fénybe kiszállnak.
Rebben a lombban a fészek –
Alszanak éj-puha szárnyak.
Játszik a holdon a rózsza,
Udvara fénybe merült már.
Didereg a falevél,
Ide-oda perdül,
Tétova őszi világ jár.
Súlytalanul kavarnak
Árnyak a tarka szelekben.
Rózsa a holdon a lelked:
Add oda fényét a csendnek!

*1954. augusztus 27-én született a József Attila-díjas költő, író, drámaíró

Harmath Ica grafikája a szavatai Kusztoz Endre Galériában

Fotó: N.M.K.

Zalán Tibor 70 – ősbemutató Békéscsabán

Augusztus 27-én ünnepelte Zalán Tibor József Attila-díjas író, költő a 70. születésnapját. Ez alkalomból köszöntötték a Békéscsabai Jókai Színházban, ahol legújabb művének, a Munkácsy Mihály és Jókai Mór képzelt párizsi találkozásáról szóló *Idegenek és ismerősök* című drámájának a próbái is elkezdődtek.

Seregi Zoltán színházigazgató az olvasópróbán elmondta, hogy ősbemutatóra készülnek a stúdiószínházban, amelynek „két szereplője ezer szállal kötődik a színházhoz és Békéscsabához”. Kifejtette, a teátrum Jókai nevét viseli; a város pedig idén ünnepli az asztalos-éveit itt töltő Munkácsy Mihály születésének 180. évfordulóját egész éves ünnepsorozattal.

Ennek keretében mutatták be év elején a *Munkácsy, a festőfejedelem* című musicalt, most pedig Zalán Tibor legújabb darabját próbálják – tette hozzá.

A Babérkoszorú díjas szerző elmondta, egyetlen drámáján sem dolgozott még fél évig, néhány hét alatt mindegyiket sikerült megírnia. Jókai és Munkácsy kapcsolatában az érdekelte leginkább, hogy

a magyar nemzet nagy írójára hogyan hatna a nemzetközileg is elismert Munkácsy Mihállyal való találkozás, ha meglátogatná a festő párizsi műtermében.

„Félve adtam oda a darabot, amelyben sok minden nem történik, végig csak beszélget a két művész egymással” – mondta *Zalán Tibor*, aki a Magyar Művészeti Akadémiának is rendes tagja.

A darabot *Herczeg T. Tamás* rendezi, aki elmondta, az lesz a kihívás, hogy szituációkat teremtsenek az „ironikus humorral gazdag” dialógusokhoz. Bár a két főhős 19. századi alak, a darab valójában rólunk szól – fogalmazott a rendező.

Közölte, úgy döntött, hogy a darabot egy kortalan világba helyezi; ezt sugallják majd a jelmezek is, amelyek nem lesznek korhűek. A színészek arca azonban igen, azt erős sminkkel érik el – jegyezte meg.

Az előadás a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával valósul meg. A szeptember 20-i ősbemutató napján kihelyezett, regionális MMA-ülés lesz Békéscsabán.

Zalán Tibor Békéscsabán

Forrás: Békéscsabai Jókai Színház honlapja

Megkezdődött a 80. évad

A 11. Vásárhelyi Forगतag színházi eseménnyel, a Színházi kavalkáddal tulajdonképpen a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház jubileumi évada is elkezdődött. Az elmúlt napokban ilyen-olyan formában már tájékoztattuk erről olvasóinkat. Azt is örömmel hangsúlyoztuk, hogy a Tompa Miklós Társulat sikeres időszakban nyitja meg őszi-téli idényét, és a nézők joggal remélhetik, hogy emlékezetes produkciókkal ajándékozza meg őket Thália vásárhelyi csapata. Most az ő nevében fogalmazza meg gondolatait *Berekmeri Katalin*, a Tompa Miklós Társulat művészeti igazgatója:

„A Tompa Miklós Társulat nevében köszönetünket, hálánkat fejezzük ki, hogy velünk vannak, és lehetővé teszik számunkra, hogy célja, következménye, értelme lehessen a munkánknak.

A színház megszületéséhez közös térben színészre (játsszóra) és nézőre (befogadóra) van szükség. A közös tér a színházi tér, amely a miénk: az Önöké, nézőké és a miénk, színházi alkotóké. Ebben a térben formálódunk

egy közösséggé, itt leszünk MI. Már 80 évada. Nagy lehetőség ez számunkra – éljünk vele mindig, legyünk sokat itt együtt, legyünk sokat MI!”

Az augusztus 28-i első előadás a több újabb rangos díjra is esélyes múlt évadi sikerprodukció, Székely Csaba Sebestyén Ába

Jelenet a Tompa Miklós Társulat *Az igazság gyertyái* című előadásából

Forrás: a TMT honlapja

rendezte történelmi drámája, *Az igazság gyertyái* volt. Ezúttal is vastapsot kapott. Mire számíthatunk a továbbiakban? Berekmeri Katalin ezt is előrevetítette.

„A kezdődő 2024/2025-ös, színházunk alapításának 80. évfordulóját ünneplő évadunkban öt bemutatóra várjuk önöket.

A premierek sorozatát szeptember 28-án és 29-én Garaczi László – Fehér Balázs Benő *Metaxa* című előadása nyitja meg Fehér Balázs Benő rendezésében a Kisteremben.

Október folyamán a *Vagy-vagy* című interaktív improvizációs előadásunkat mutatjuk be az Underground teremben. A produkciót Perényi Balázs rendezi.

Decemberben Lev Tolsztoj *Anna Kareninájának* premierje várható a Nagyteremben, Keresztes Attila rendezésében.

A 2025. március 10-én, a 80. évad alkalmából bemutatandó ünnepi előadásunkat Radu Afrim rendezi. A produkciót a Nagyteremben láthatják.

2025 májusában Laura Mañá – Kiliti Krisztián – Béla Marcel – Takács Réka *Santa Lolita* című előadását mutatjuk be a Kisteremben, Kiliti Krisztián rendezésében.

A fent említett, bemutatandó előadásaink mellett természetesen számos korábbi produkciót is műsoron tartunk.

Várjuk Önöket a 80. évadban is!”

Kiállítás hármastükörben

Szovátán a Kusztos Endre Képzőművészeti Galériában szeptember 4-ig még megtekinthető a Párban című kiállítás. Bajai művész házaspár, Harmath István szobrász és Harmath Ica grafikus alkotásai augusztus 3-tól vonzzák az érdeklődőket. Művészetüket a megnyitón Ungváry Zrínyi Kata műkritikus méltatta. A tárlatrendezés utolsó fázisában sikerült beszélgetnem a két kiállítóval és az őket kurátorként segítő Nagy T. Katalin művészettörténész műkritikussal.

Nagy Miklós Kund

Harmath Ica először a fürdővárosban

– Igen, először állítok ki Szovátán, lényegében Erdélyben is, hiszen eddig csak csoportos tárlatokon szerepeltem itt, és Istvánnal is ez az első közös jelentkezésünk. Bocskay Vince hívott, Sánta Csaba is segített a szállításban, amikor a saját tárlata Bajára hozta, az én egyéni kiállításom már bezárult, de még kéznél volt az egész anyag, be lehetett rakni a kocsiába. Baján nagyobb volt a kiállítóter, ide annak az anyagnak csak egy része fért be.

– Az ottani kiállításodnak az volt a címe, hogy Szabadnak álmodom magam. Ez egyszerre két dolgot is elárul Harmath Icáról. Azt, hogy az álmodó művészek közé sorolja magát, és azt is, hogy szabadságra vágyik.

– Igen, mondhatom, hogy él bennem az álom, a vágyakozás igénye, de a címmel nem a fizikai szabadságra céloztam. Az embernek vannak bizonyos kívülről érkező, de belülről is fellépő, önmagával szemben támasztott korlátai. Ezeket bonthatja le a művészet. Az alkotás által érezhetem igazán szabadnak magam.

– Ezt egy széles spektrumú grafikai látványvilág tükrözi, első pillantásra megragadja a nézőt a kiállítás formagazdagsága és a grafikus által bravúrosan használt eszköztár. Hány év munkájából válogattál?

Harmath Ica grafikái

– Vannak grafikák a múlt évtizedből, 2018-ból is például, vagy még korábbról, több 2021-ből és ideiek is, de az én technikám hosszadalmas munkát feltételez, nálam nem fő szempont a mennyiség. Kezdetben főleg színnel dolgoztam, aztán grafitceruzával, majd felfedeztem a Derwent ceruzát. Nagyon érdekes folyamat volt, ahogy fokozatosan, szinte párbeszédszerűen alakultak ki ezek az időigényes, árnyalatokban gazdag felületek. Vonalhálóból szövöm a munkáimat, a vonalháló alakulnak foltokká, persze néhol látszanak textúráként a vonalak is. Van, ahol úgy néznek ki, mintha nyomtatva lennének.

– Az is érdekes, ahogy a fekete-fehér játékát hol a nagy lapfelületet kitöltve, hol felosztva, megtörve, akár csupán a lap egyik sarkára összpontosítva mutatod fel.

– Igen, ez tudatos is, de belülről fakad. Nagyon szeretem a vakító, fehér felületeket is, vannak munkáim, amelyeken ezek dominálnak, de a mélyfekete felületeket is nagyon kedvelem, és persze a köztük levő szürkéket is. Ez a technika lehetőséget ad arra, hogy a mélyfekete és a világító fehér között megjelenjen a teljes skála, a szürke minden árnyalata.

– Vannak grafikák, amelyeken geometrikusan, rendezetten jelentkeznek a látványelemek, mások aszimmetrikusan közvetítenek valamit, egyesek organikus összefonódásban testesítenek meg életérzést, megint mások felismerhető tárgyszerűségükkel különülnek el, és van olyan kiállítói lelemény, amely fejre állított gúla alakban helyez el kilenc körgrafikát. A számnak van jelentősége?

– Szándékos a 9, mesebeli utalásokra is lehetőséget ad.

– Véletlenül szembenézek egy olyan grafikával, amely kopjafából indulhatott ki.

– Igen, az egy régebbi munkám, 2006-os szénrajz. Nagyobb méretű, egy vakkeretre van kifeszítve, papír. Az István munkái kellő keretet adnak neki.

– Miközben István munkáin, plasztikáin sok-sok emberi figura tölti meg a galériát, nálad az ember a maga mivoltában, egy kivételtől eltekintve, nem jelenik meg. Egy nagyszerűen egyénített, karakteres emberi arc uralja az egyik méretes kompozíciódat, és annyi.

– Eleinte ez nekem fel sem tűnt. Aztán mások fogalmazták meg helyettem, hogy nem a konkrét ember az, akivel én kommunikálok, hanem az emberi helyzetek, az érzések, érzelmek visszatükröződése biztosítja a humánus jelenlétét.

– Ezt néhány újabb keletű képed, illetve sorozatod címe is sejteti, például a Mű-tér, a Dimenziók, a Mű-teremtés, a Fészek, a Térfogó és így tovább. De a kiállításnak ezt a ketősségét, a valós, illetve a jelképes emberi jelenlét párhuzamát, keveredését közelítsük meg most a szobrokkal.

Tárlatrendezés a szovátai Kusztos Endre Galériában 2024. augusztus 3-án (balról): Harmath István, Harmath Ica, Nagy T. Katalin
Fotó: N.M.K.

Harmath István újabb arca

– Számomra legalábbis újdonság, amit itt látok. Rengeteg ember tűnik fel ezeken a plasztikákon. Aprócska figurák, már-már pálcikaemberek, mellettük nyilván nagyobbak is, rendhagyó, nemegyszer abszurd helyzetbe állítva.

– Egyértelmű, hogy én az ember reális mivoltából indulok ki, Ica pedig áttételesen hozza az emberit. A munkáim az ember világról szólnak, és annak a csapdáiról. Az Ica munkái és az enyémek ugyanakkor akaratlanul is kölcsönhatásban vannak egymással. Nyilván én a figurativitás, vagyis az ember oldaláról közelítem meg a témáimat, ő pedig az érzelmek felől.

– De természetesen az érzelmekre is hatnak a szobraid, mint ahogy Ica grafikái nagy adag gondolati töltettel is rendelkeznek.

– Igen, mert a műalkotás érzelmileg és intellektuálisan is képes hatni. Igazából akkor működik jól, ha a kettő találkozik, együttesen hat.

– A mostani munkáidban sok az abszurditás, ezek mellett sok a köznapi gesztus, ugyanakkor egyetemes emberi jelenségek is megfogalmazódnak. Sok-sok kis emberi alakon keresztül.

– Szándékosan kicsik az emberek a műalkotásokon, mert ahhoz, hogy az emberiségre vonatkozó gondolataimat kifejezzem, léptékváltásról volt szükség. El kellett távolodni a személytől, személyességtől. Emiatt nem egyénítettem őket, így lehetett egyetemes kontextusba helyezni, és az általam kívánt mondandó hordozóivá tenni őket.

– Ha a neved valahol szóba kerül, többnyire úgy gondolnak rád, mint köztéri, monumentális szobrok alkotójára. Ez itt egészen más, de a sok kis figura is egyfajta monumentalitás hordozója.

– Ezt én is merem remélni. Igaz, elsősorban nagy méretű térszobrok készítőjeként ismernek, és szívesen csinálom azokat is, de az egy más műfaj és más közeg. Az autonóm szobraim teljesen másképp közelítik meg a valóságot.

– Pár éve Marosvásárhelyen papírmunkákkal lepted meg a közönséget. Dinamikát, mozgalmasságot, impulzuszerű reagálást sugalltak, ezek megint egy másik alkotói arccadát rajzolják ki.

– A papírmunkákat rajzvázlatok előzték meg, és egyedi technikával fémvázra épültek, gyors, megismételhetetlen felrakással. Tömören fogalmazva azt mondtam róluk, hogy spontán megérezésből származó gondolatok lenyomatai. Többnyire rendhagyó, fura alakzatok jöttek így létre. A mostani kiállításom is rajzos előzményekbe ágyazódik, de olyan impulzusokat hozott előtérbe, amelyeknek az ember a tárgya. A szereptévesztő, önmagától is elidegenedett ember, aki elvesztette kapcsolatát a realitással, és észre sem veszi, hogy

(Folytatás az 5. oldalon)

A galéria másik fala

Harmath István szobrai

(Folytatás a 4. oldalról)

saját csapdájába lép. Egyfajta kórkép, pontosabban kórkép ez is, kiszolgáltatottá, képmutatóvá lettünk mi, emberek, mindenki a saját érdekeit szem előtt tartó, önző, könnyen befolyásolható, sorozattermékké silányult, abszurd, tragikomikus játékszerré vált.

– A szobrász pedig úgy hozza létre a képmutatás görbe tükrét, hogy abszurd helyzeteket teremt, iróniát, és ezzel együtt nagy adag öniróniát, humort kever a látványba. Meztlábás talplenyomatunkban kismembek sokasága látható, a levesesfazék is kanállal kimeríthető emberfigurákkal van tele, az emberminta laskanyújtó is embercsoportot formáz a tézstalapon, a fa törzsét is mi, emberek rágtuk szét annyira, hogy rövidesen kettétörök... Természetellenes jelenetek lepik meg a tárlatlátogatót. Gipszből, agyagból, terrakottából kerekedik ki a különös „társaság”.

– A szobrász nemes anyagban is el tudná képzelni mindezt, de ennyire futja, és jó, hogy legalább így el tudom mondani, milyennek látom a mai világot, és milyen gyarlóságokra szeretném figyelmeztetni az embertársaimat. Olyan dolgokra természetesen, amelyek saját magamra is vonatkozhatnak.

Ahogy a műkritikus Nagy T. Katalin látja

– Az, hogy együtt van egy szobrász és egy falakat elfoglaló művész, mindig szerencsés találkozás, de itt többről van szó, hiszen a két kiállító egy házaspár. Egyébként rendkívül más világ, ami szintén lehet érdekes, ez esetben rendkívül izgalmas. Mindenekelőtt viszont közbevetném, hogy ájulás a galéria, gyönyörű, fantasztikus, főleg azzal, hogy a kis ablakoknak köszönhetően ekkora felületek maradtak a képek számára, látszik, hogy hozzáértő emberek tervezték meg.

– Ezt megerősíthetem, hiszen már többször volt alkalmam megnyitni itt kiállítást, tapasztalhattam, hogy ugyanannak az anyagnak egész más hatása van itt, mint egy másik helyen. A terem akusztikáját viszont nem dicsérhetem. Visszhangos, nehezen érthető a beszélő szövege.

– Ez nyilván nem elsődleges szempont, elsősorban a látványnak kell érvényesülnie. Ebben pedig ez a kiállítás igazán bővelkedik. Én a gerneszezi alkotótáborban ismertem meg őket, és pár hónappal ezelőtt Icanak nyitottam meg egyéni tárlatát Baján, akkor már alaposabban betekintheztem a munkásságába. Akkor el is csodálkoztam, mert kezdtem azt hinni, hogy az én koromban már mindenkit ismerek, és kiderült, hogy nem. Nagy meglepetés volt. Elképesztő, amit csinál. Nagyon meditatív, nagyon filozofikus ez a világ, amit felépített. A technikai oldal teljesen elvarázsol. Manapság ritka, hogy valaki ilyen műveltséggel és ennyire időigényesen dolgozzon, mint ahogy ő teszi. Apró kis rezdülé-

Harmath Ica munkái

Kiállítás hármastükörben

sekből, esetvonásokból állnak össze a képei. Ahogy az ember rátekint erre az anyagra, a sok kerek forma is a tökéletességet jelképezi. Sokat beszélgettünk, és megtudtam, hogy ezek többségét a pandémia idején kezdte el. Nyilván nem biztos, hogy minden néző erre asszociál, hiszen ez egyéneként változhat. Ki így, ki úgy közelíti meg azt, amit lát.

– *Úgy hiszem, hogy technikailag sem egyértelmű a művész eljárása.*

– Igen, lehet olyan néző, aki azt képzeli, elvarázsolott fotogram az, amit lát. Esetleg valami más. A kiállítási anyagot egyébként úgy rendezték el, hogy ezek a munkák nagyjából egy tömbbe kerültek. Éreztetni próbáltuk az absztrakció irányát is. Vannak képek, amelyekkel érzékelhető, hogy a rajz menet közben alakul. Amint a művész rajzol, az érzései, a benyomások is megjelennek, befolyásolják. Azért is nehéz ezekről a grafikákról beszélni, mert ilyen érzelmi, gondolati impulzusok lenyomatai. Nem arról van szó, hogy van egy kitalált, konstruktív idea, vagy egy absztrakt kép, hanem érződik ez a növekedés, ahogy a természetben, a növények esetében történik, nem tudni előre, hogy erre vagy amarra hajlik majd. Harmath Ica tud valami olyat, ami a füstszerűségtől a növényi asszociációig halad, és nagyon erős érzelmeket vált ki az emberből. Nagyon izgalmas felületekkel találkozunk. Kis vonások, festőibb részletek fognak meg, és van egy olyan réteg is, amely a játékosság része. Például azon a képen, ahol a kis lábak a hatalmas univerzumot cibálják. És van kakukktörés is a kiállításon, az figurális, egy székelő bácsira fókuszál. Egy groteszk biennáléra készült.

– *Szóba került az univerzum, erről István esetében is beszélhetünk. De másképp.*

– Nála nagyon erős az irónia. Ez első látásra nyilvánvaló. A műtermében sokféle dolgot láttam, többféle nyelvezettel rendelkeznek. Amivel most idejött, azok különböző figurákból kiinduló, metaforikus és némiképpen moralizáló plasztikák. Rengeteg kis emberfigurát láthatunk, különféle, köznapinak tűnő, mégis szokatlan helyzetekben. Itt vannak a makettek is, ezek szemléltetik, miből indult

ki. Nagyon erős társadalomkritikát fogalmaz meg általuk. Adott esetben tragikus felhanggal. A fenyegető lövedéksor a mai háborús időköt idézi fel. A lerágott alma-csutka pedig, benne a különféle alakzatban összezsúfolt emberi figurákkal, erőteljes iróniájával hat.

– *Itt is felismerhető a folyamat, ahogy a szobrász az említett gondolatokat, a sors-helyzeti állapotokat próbálja követni, és különböző fázisaiban, változataiban élénk vetíteni.*

– Önálló narratívát talál ki, egyfajta szimbolikával dolgozik, és ehhez egy saját nyelvet kísérletezett ki magának. Az emberkének nyilván az egész emberiséget jelképezik. Azt mondhatnók, hogy ezek a különös kissozobrok egy sorozattá állnak össze.

– *Érdemes élőben találkozni velük.*

Albert-Lőrincz Márton versei

(Fészbuk-bejegyzés Kedeihez)

Barátaid, barátom,
mind megvannak,
négy évvel álcázzák maguk
fiatalabbnak,
hogy veled maradjanak
(2024. július 17.)

sárga mint a sütőtök
Ősz lesz
tolvaj mint a darazsak
Tél lesz
tétlen mint a csillagok
Egy évvel öregebb lesznek
be jó

(2024. augusztus 10.)

(kánikula)

vízhez hasonlító délibáb tócsában
verebek fürdenek
fürdenek majd ingázva átrepülnek
átrepülnek és vissza a
permetszóró vízkapuk alatt
még mielőtt beleszikkadna a levegő a
sárguló lombfoszlásba
(2024. július 22.)

(korán elkezdett nekrológ)

elkezdte írni a nekrológot
tudta bekövetkezik
a meggyfa leveleit ledobta és
száraz hörgéstől fulladozott a rózsza
a fű sarja földpedésekre dönt
s integetett alétlan a fűzfa
elkezdte írni titokban
tette vette a szavakat
kihúzott átírt mondatokat
és nyitva hagyta az asztalfiókot hogy
az évtől korán megkezdett búcsú
szövegét szeptember
október november december kijavítsa
(2024. augusztus 22.)

(A Somostető alatt)

Ajánlás B.D.-nek
Tavaszi lesz
illatos mint a kenyér
Nyári lesz

Értéket teremt és közösséget épít

(Folytatás az 1. oldalról)

arra, hogy nem volt egyszerű. Először meg akarták mondani, hogy milyen legyen, aztán ki tiltották, majd ellenrendezvényt szerveztek, mindent elkövettek azért, hogy ne legyen. Így ami eszköz volt, az céllá vált. Cél volt, hogy egyáltalán megvalósulhasson – fogalmazott Nagy Éva, majd hozzátette, azóta a Vásárhelyi Forгатag találkozási ponttá vált, alkotó, cselekvő marosvásárhelyiek tették hozzá a maguk erejét, kreativitását és idejét. Így sikerült létrehozni azt, ami ma már összeköt, ami évről évre kiszínezi a várost, teret ad az alkotásnak, az önkifejezésnek, és ami újra és újra beteljesíti az eredeti célt: közösségünk összegyűl, ünnepel. A Vásárhelyi Forгатag eszköz ahhoz, hogy közösségünk erős maradjon, a kultúránk éljen és formálódjon, értékeinket megmutassuk – hangsúlyozta.

A Vásárhelyi Forгатag értéket teremt és közösséget épít – emelte ki Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke. – A rendezvény ma már olyan nekünk, mint a nagy ünnepeink: szakirodalom, hogy egy rendezvény akkor éri el a célját, ha résztvevői nem csupán egyszerű résztvevők, hanem alkotói is annak. Az a siker, amikor már év elején bekarikázzuk a naptárban az időpontot, amikor a civil szervezetek már tavaszon jelzik, hogy idén programmal készülnek, vagy a vásárosok, akik már télen elkezdik gyártani a rendezvényre szánt termékeiket. A Vásárhelyi Forгатagnak ez sikerült. Beférközött a szívünkbe, része az életünknek és az emlékeinknek – fogalmazott a tanácselnök, majd megjegyezte, büszke arra, hogy a megyei önkormányzat alárendeltségébe tartozó kulturális intézmények minden évben aktív főszereplői a Forгатagnak, és gazdag programkínálattal készülnek, amelyek révén szellemi értékeinket, kultúránkat népszerűsítik.

– A marosvásárhelyi rendszerváltás éppen a Forгатaggal kezdődött el – véli Soós Zoltán, aki egykor a rendezvény egyik alapítójaként kezdte, és ma már Marosvásárhely polgármestereként áll színpadra a

megnyitón. – Ez a rendezvény nagyban hozzájárult ahhoz, hogy mi, vásárhelyi magyarok legyőzzük kishitűségünket, félretegyük ellentéteinket, és megmutassuk, hogy képesek vagyunk összefogni. Hogy nem számítanak a pártok és a pártoskodások, ha egy közösség érdekéről van szó. Hogy nem az számít, ki mit tett a múltban, hanem az, hogy mivel járul hozzá a jelenhez és legfőképpen a jövőhöz – hangsúlyozta a városvezető.

– Ahhoz, hogy a magyar kultúrát meg tudjuk mutatni másoknak, meg tudjuk szeretetni másokkal, elengedhetetlen, hogy az a mindennapjaink része legyen. Elengedhetetlen, hogy kisebb közösségeinkben, elsősorban a családtagjainknak, gyermekeinknek, unokáinknak továbbadjuk a nyelvünk, mesevilágunk, muzsikánk kincseit – adott hangot véleményének Zsigó Róbert, a magyarországi Kulturális és Innovációs Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettese.

A marosvásárhelyi születésű dr. Zsigmond Barna Pál, az európai uniós ügyek minisztériumának parlamenti államtitkára, miniszterhelyettese kiemelte, a Forгатag az elmúlt 11 évben a vásárhelyiség gondolatát vitte tovább, és a legtisztább magyar kultúrát nyújtja nekünk, kicsiknek és nagyoknak. – Olvastam valahol, hogy főleg azokat ünnepeljük, állítjuk példaképül, akik a történelem során hősi halált haltak értünk, pedig azokra is figyelniünk kellene, akik hősi életet élnek közösségünkért. A Vásárhelyi Forгатag erre emlékeztet. Hogy lehetőségünk van hősi életet élni közösségünkért, gyermekeinkért vagy a megszületendő unokáinkért. Szó-

val a feladat adott, és az elszántnak semmi nem nehéz – mondotta a miniszterhelyettes.

Bethlen Zsuzsanna-díj a hála és a köszönet jeléül

A rendezvény nyitógáláján idén is átadták a Bethlen Zsuzsanna-díjat, amit a Vásárhelyi Forгатagot szervező Marosvásárhelyért Egyesület tavaly alapított; ezáltal méltó módon szeretnének köszönetet mondani azoknak, akik mellettük álltak, és támogatták őket abban, hogy a rendezvény megvalósulhasson. Az elmúlt évben tíz személyt díjaztak, idén pedig Molnár Gábor mérnök, vállalkozó vehette át a díjat, egy olyan vállalkozás vezetője, amelyre nemcsak a város, de a térség is büszke lehet – emelte ki a laudációban Jakab István, a Forгатag gazdasági igazgatója.

– A díj rangját az a szervezet adja, amely átadja azt a díjazottnak. Büszke vagyok arra, hogy ezt a díjat egy olyan szervezettől kapom, amely 11 éve kitartó munkával, hittel, meggyőződéssel dolgozik azért, hogy Marosvásárhely gyarapodjon, fejlődjön – mutatott rá beszédében a díjazott, Molnár Gábor, aki fontosnak tartotta kiemelni munkatársainak, az általa vezetett cég alkalmazottainak az érdemeit is, mint mondta, ők azok, akik kitartó munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy legyen amiből támogatni az arra érdemes szervezeteket.

Az est fénypontja Nyári Károly zongoraművész, énekes előadása volt, akit lánya, Nyári Edit énekes is elkísért Marosvásárhelyre, együtt adtak elő számos, a közönség sorában ülők által is jól ismert sláger.

A kommunizmus idején a Romániából megszökött állampolgárok csaknem 20 százaléka volt magyar

A kommunizmus utolsó két évtizedében Romániából csaknem 100 ezer állampolgár távozott illegálisan, közülük mintegy 20 százalék volt magyar nemzetiségű – derült ki a hírhedt kommunista titkosrendőrség, a Securitate irattárát tanulmányozó országos tanács (CNSAS) által a Facebookon közzétett összesítésből.

Az átvilágítási testület az 1968–1989-es időszakról tett közzé kimutatást kedden. Ebben az időszakban mintegy 97 ezer román állampolgár távozott illegálisan az országból, közülük 25.500 a zöldhatáron keresztül szökött meg, 71.500 pedig nem tért vissza Romániába, miután – rokonlátogatás, hivatalos kiküldetés, kirándulás, sportesemény, gyógykezelés, kishatárlépés stb. címén – útlevélhez jutott, és elhagyta az országot.

A szökevények között a romániai lakosságon belüli súlyuknál sokkal nagyobb arányt képviseltek a különböző nemzetiségek: a végleg távozók alig több mint fele (50.400) volt román, ugyanakkor 24.200 német, 19.200 magyar, 1.800 zsidó, 1.500 roma és több száz török, tatár, görög, szlovák és ukrán nemzetiségű polgára hagyta el Romániát a hatóságok jóváhagyása nélkül. A célszágok közül a legtöbben a Német Szövetségi Köztársaságba távoztak, de sokan voltak, akik Ausztriában, Svédországban, az Egyesült Államokban, Kanadában és Izraelben kerestek menedéket.

A CNSAS rámutatott: az 1968–

ban hatályba lépett büntető törvénykönyv a köztörvényes bűnök közé sorolta, és 6 hónaptól 3 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtotta a határsértést vagy a tiltott határlépésre irányuló kísérletet. Ezt megelőzően a szökés hazaárulásnak minősült, és akár 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntették.

Az átvilágítási testület összesítését ismertető Adevarul hírportál szerint ez a mentalitás az 1968-as Btk. hatályba lépésével sem sokat változott: akik a zöldhatáron keresztül – alapvetően Jugoszlávia fele – próbáltak Nyugatra szökni, hatalmas kockázatot vállaltak, hiszen voltak, akiket lelőttek a határőrök, akiket pedig elfogtak, azokat a Securitate pincéiben vették kezelésbe.

A CNSAS nemcsak a közéleti szereplőkkel szemben felmerülő ügynökmúltat vizsgálja. Bármelyik román állampolgár kikérheti az átvilágítási testületnél őrzött irattárból azt a (megfigyelési, adott esetben beszervezési) dossziét, amelyet a Securitate vezetett róla vagy közvetlen felmenőiről 1989 előtt. (MTI)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vas munkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (23772)

CÉG vállal ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést polisztrénnel, vakolást, festést, kerítéskészítést, bármilyen ház körüli javítást. Tel. 0741-169-783. (23842)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, külső, belső munkát, szigetelést, terasz készítést fából. Tel. 0752-655-785. (23827-1)

SZEMÉT, törmelék, régi bútor elhordása. Tel. 0749-644-922. (23833)

KIÜRESÍTÜNK házat, tömbházlakást, a régi bútort, a szemetet elszállítjuk. Tel. 0793-066-951. (23836)

GYŰJTÜNK ócskavasat, régi hőközpontot, kalorifert, drótot, autókakumulátort. Tel. 0747-816-052. (23836)

MEGEMLEKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk augusztus 31-én DEMETER ZSUZSÁNNÁ halálának harmadik évfordulójára. Lelkünkben mindig élni fogsz, emléked megmarad. Szerettei. (23835)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, rokon és ismerős, TRELLA-VÁRHELYI IMOLA kézdivásárhelyi születésű festőművész 2024. augusztus 29-én, életének 97. évében megpihent. Drága halottunk virrasztása szeptember 1-jén, vasárnap 18 órakor, temetése szeptember 2-án, hétfőn 13 órakor lesz Marosvásárhelyen, a központi városi temetőben (Petri Ádám utca), római katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szerettei. (-)

Fotók: Nagy Tibor

